

Vigtigt at satse lokalt på K-valg.....3

Fagbevægelsen bør ikke læne sig passivt tilbage af frygt for at skulle gå på kompromis, siger historikeren Henning Grelle

Nu drejer det sig om arbejdsevnen.....5

Ny LO-pjece om det rummelige arbejdsmarked giver anvisning på, hvordan sygdomsramte kolleger kan få en ny chance

Unge skaber deres helt egen kunst.....6

Future raid på Vega sætter også fokus på dansk kultur - og Pia Kjærsgaard er indbudt til at provokere debatten frem

V-oplæg øger ikke integrationen.....7

Smertegrænsen er nået på flygtningeområdet, skriver LO-sekretær Marie-Louise Knuppert i Månedens Indlæg

Øresundsregionen

Love og aftaler virker som bremseklods på integrationen

Selv om den danske og den svenske arbejdsmarkedsmodel ligner hinanden, er der store forskelle - Derfor har åbningen af Øresundsbroen ikke - indtil nu - fået den ønskede effekt på pendling og samarbejde på tværs af landegrænsen

Hvordan får man overtalt 25 svenske metalarbejdere på det ny Avedøreværk syd for København til at betale 1200 dkr. om måneden for at være medlem af en dansk fagforening, når de hjemme i Sverige kun skal betale 300 skr. for at være organiseret?

At opgaven ret beset er umulig, er formanden for LO Storkøbenhavn den første til at erkende. Men at den skal løses, hvis der for alvor skal gang i integrationen af de to arbejdsmarkeder på hver sin side af Øresund, lægger Peter Kay Mortensen ikke skjul på. Og så er fagforeningskontingentet endda kun én blandt utallige barrierer, som gør det svært at arbejde på tværs af den dansk-svenske grænse - til trods for, at der nu er gået trekvart år, siden den ny Øresundsbro blev indviet og taget i brug.

- Vi havde store forventninger til, hvad broen ville komme til at betyde for beskæftigelsen og for samarbejdet over sundet. Disse forventninger er endnu ikke blevet indfriet, men det kan måske skyldes, at vi har undervurderet opgaven. I hvert fald må vi konstatere, at der skal en langt større indsats til, hvis det skal lykkes at føre de gode intentioner ud i livet, siger Peter Kay Mortensen.

Overflytning er hovedreglen

Selv om den svenske arbejdsmarkedsmodel er nært beslægtet med den danske, er der så store forskelle i struktur og satser m.v., at det virker som en kraftig bremseklods på integrationen over Øresund. Hidtil har det været hovedreglen, at svenske lønmodtagere, der tager arbejde i Danmark, skal overflyttes til den danske fagforening og betale kontingent efter danske regler. Og det omvendte sker, når danske lønmodtagere vælger at arbejde i Sverige. Men i praksis er dette princip svært at efterleve dels på grund af den store forskel i kontingentet, og dels fordi de lovgivningsmæssige og overenskomst mæssige rettigheder ikke følger med.

- Der er mange gode grunde til, at vi skal betale mere til den danske fagforening end til den svenske. En af dem er efterlønnen, som dog kan fravælges. En anden årsag er, at danske arbejdsgivere ikke betaler sociale afgifter - til gengæld får medlemmerne udbetalt en højere løn. Men alt det kan være nok så svært at forklare en svensk lønmodtager, som har taget rejsen over sundet i tillid til, at han eller hun kan få en gevinst, der dækker de ekstra omkostninger. I værste fald må vi ofte opgive at organisere disse medlemmer, tilføjer Peter Kay Mortensen.

LO-link

Nyhedsbrev til LO's amter og sektioner
Udgives af Landsorganisationen i Danmark
Rosenørns Allé 12, 1634 København V
Tlf. 35 24 60 00, fax: 35 24 63 08,
www.lo.dk, e-mail: link@lo.dk

Ansvarshavende redaktør: Hans Jensen.
I redaktionen: Dorte Monggaard, Erik Harr,
Peter Lav Hansen, Henrik Rasch og Michael
Bræmer. Layout og illustration: LO/Skøn-
virke. ISSN-nr.: 1398-4519

En mulig løsning på problemet kan være, at fagforeningerne øst og vest for Øresund slår sig sammen. For så kan medlemmerne arbejde, hvor de vil, uden at skulle skifte organisation, og de kan fortsætte med at betale det kontingent, de plejer. Det er da også de tanker, der arbejdes med inden for dele af industrien, men hvornår en løsning kan påregnes, er ikke muligt at forudsige.

Pres på regeringerne

I sig selv udgør de kollektive overenskomster også en barriere for integrationen i Øresundsregionen. De er indgået på nationalt plan og kan ikke ændres regionalt, ligesom der ikke kan gennemføres justeringer alene af regionale hensyn. Selv de mindste forskelle i indhold eller dækningsområde kan være til ulempe for det grænseoverskridende samarbejde.

Fra de regionale faglige organisationer - både på dansk og svensk side - har det ikke skortet på opfordringer til det nationale plan om at indtænke muligheden for regionale løsninger i fremtidige overenskomster. Men indtil videre binder de bestående aftaler, og nye tiltag kan først blive aktuelle ved udløb, eller når overenskomsterne skal genforhandles.

Den helt store barriere er dog den omfattende lovgivning inden for skatte-, social-, arbejdsmarkeds- og uddannelsespolitikken. Her er systemer og strukturer så forskellige og så komplicerede, at det næsten virker uoverkommeligt at få tingene til at hænge sammen i regionen, der har ca. 3,4 millioner indbyggere. Og selv om både fagforeningerne og de lokale politikere både i Skåne og på Københavns-siden har lagt et stigende pres på de respektive regeringer, har det ikke hidtil ført de store resultater med sig.

Pendling og bropriser

I Malmö kommune er der skuffelse over manglende opfølgning fra regeringernes side - også selv om den svenske statsminister Göran Persson selv bor i Malmö og personligt har bakket op bag flere konkrete projekter. Informationsdirektør på Malmös rådhus, Staffan Solding, mener, at de to regeringer har forskellige interesser, f.eks. når det gælder prisen for at passere Øresundsbroen. Efter hans opfattelse har den danske regering ikke den store lyst til at nedsætte brotaksterne, fordi staten ejer Scandlines, som sejler mellem Helsingør og Hålsingborg, og derfor ikke er interesseret i konkurrence. Dertil kommer hensynet til Storebæltsforbindelsen, som med de nuværende takster er en god forretning for den danske stat.

- Pendlingen er vokset lidt. Efter at broen åbnede, er mere end 400 danskere flyttet til Malmö, hvor der er billige lejligheder at få. Det er flere end tidligere, men den store vækst kan vi ikke forvente med de nuværende bropriser. Og antallet af svenskere, der flytter til København, er betydeligt mindre, tilføjer Staffan Solding.

De økonomiske barrierer spiller også ind. Som eksempel kan det nævnes, at bankerne ikke vil udbetale løn til medarbejdere, der bor på den

anden side af sundet uden at opkræve meget voldsomme vekselgebyrer. Også denne detalje bremser integrationen.

Dette problem kunne løse sig, hvis der var udsigt til, at både Danmark og Sverige kom med i euro'en, men det er næppe sandsynligt foreløbig. Alligevel kan EU gå hen og blive en nødvendig omvej til integration af det skånsk-sjællandske arbejdsmarked.

Søfolk på Øresund slipper for skat

For at styrke integrationen i Øresundsregionen har den svenske finansminister Bosse Ringholm lovet at ændre skattereglerne for svenske ansatte på Øresunds-færgerne. Det betyder, at de med virkning fra årsskiftet kan slippe for at betale indkomstskat af grundlønnen på lige fod med deres danske kolleger.

De nordiske regeringer er netop blevet enige om, at ændringer i skattesystemet altid skal koordineres med de øvrige lande, skriver det svenske nyhedsbureau TT.

Regionernes EU

I forvejen har EU både støttet opførelsen af både Øresundsbroen og Storbæltsbroen med ca. 40 pct., og det er også bevilget fondsmidler til en række udviklings- og integrationsprojekter i en dansk-svenske region. - Perspektivet i EU-samarbejdet er jo, at fremtidens Europa ikke skal bestå af nationalstater, men af mindre regioner - som der lige nu er 89 af - og det ser jeg mange fordele ved, siger Peter Kay Mortensen, der som repræsentant for LO Storkøbenhavn er stærkt involveret i en række af de komiteer, som diskuterer regional udvikling i EU.

- Den integration, vi ønsker omkring Øresund, vil - hvis alt andet svigter - kunne skabes gennem vedtagelsen af nye EU-direktiver omkring arbejdsmarked, uddannelse o.s.v. Men det var dog bedre, hvis vi selv gjorde en indsats for at løse problemerne de to lande imellem og uden at gøre os afhængige af de øvrige EU-landes holdninger og beslutninger. Lad os dog gøre arbejdet selv - vi behøver ikke at vente på de alle de andre, tilføjer Peter Kay Mortensen.

Kommunevalg 2001

- Vi skal ikke være bange for politiske kompromis'er

Danske socialdemokrater har aldrig været bange for at få snavsede fingre ved at gå ind i politiske kompromis'er. Jeg forstår derfor ikke de socialdemokratiske fagforeningsledere, som afviser at stille op politisk, fordi de risikerer at måtte svigte deres faglige interesser, siger Henning Grelle.

Kommentaren kommer op til et efterårets kommunalvalg. I sidste nummer af LO-link forklarede en LO-formand, Hans Halvorsen, Århus, hvorfor han stiller op til byrådet, mens en anden, Svend Aage Hansen, Horsens, ikke kunne leve med tanken om hele tiden at skulle skifte kasket. Og i øvrigt fandt, at han i visse situationer kunne opnå mere fra sin LO-post end fra en stol i byrådet.

Henning Grelles udmelding er aktuel, fordi kandidatlisterne til valget i november 2001 falder på plads i disse måneder. Men han taler samtidigt med vægt i sin egenskab af cand. mag. i historie, leder af Arbejderbevægelsens Bibliotek og Arkiv og forfatter til en række bøger om arbejderbevægelsen.

Han har bl.a. været med til at skrive og redigere 2-bindsværket om LO's 100 års jubilæum i 1998 og må konstatere, at bevægelsen ikke er, hvad den har været:

Historiker og forfatteren Henning Grelle minder om, at kommunalpolitik har spillet en vigtig rolle lige fra arbejderbevægelsens barndom - Derfor er der heller ikke noget ødst i, at lokale LO-folk stiller op til det kommende kommunevalg - En fremtidsforsker er ikke uenig, men det kræver, at medlemmerne får en god forklaring, siger Svend Svendsen

- Forbindelsen mellem det faglige og det politiske var mere automatisk tidligere, siger han. - I starten omkring det forrige århundredeskifte var det i høj grad de samme personer - bødkere, smede, malere o.s.v. - som beskæftigede sig med begge sfærer. Sådan er det ikke længere. Men for mig at se er der stadig tale om to poler, som har megen gavn af at arbejde sammen, siger Henning Grelle, der også understreger, at kommunalpolitikken dengang var lige så vigtig som Christiansborgpolitikken.

Kommunerne er interessante

- Lige fra 1890'erne søgte arbejderbevægelsen meget bevidst at erobre kommunerne. Man var helt klar over, at de har et meget stort ansvar for menneskers dagligdag - fra vugge til grav. I de mange år siden dengang er kommunernes arbejdsområder naturligvis blevet udvidet kraftigt, og de administrerer langt flere penge nu, så politisk er de ikke mindre interessante i dag, end de var for 100 år siden.

Helsingør fik som den første by i landet et socialdemokratisk byrådsmedlem i 1892. Men ellers samlede man indsatsen om København og de større provinsbyer. Jens Jensen, maleren, som var den første formand for De samvirkende Fagforeninger (LO), blev i 1903 landets første socialdemokratiske borgmester – finansborgmester i København.

I 1913 opnåede socialdemokraterne absolut flertal i byrådet i Nakskov, og fire år senere var det samme tilfældet i den københavnske borgerrepræsentation. Bag dette gennembrud lå ikke mindst, at kvinderne fik kommunal valgret 1908, og at valgretten ikke længere var begrænset til personer, der tjente over 1.000 kroner pr. år.

De gyldne 1930'ere

Den gyldne periode for socialdemokraterne i kommunalpolitik - og dermed også for socialdemokratiske fagforeningsfolk i byrådene - var 1930'erne. En større andel af danske kommuner end nogensinde før eller siden var dengang styret af socialdemokrater, og det kunne meget tydeligt ses på det sociale område, på uddannelserne og på det omfattende boligbyggeri. Men allerede dengang var mange »røde« kommuner meget opmærksomme på erhvervsinteresser og gjorde en stor indsats for anlæg af nye veje, havnebyggeri og andre aktiviteter af interesse for private virksomheder.

Allerede i 1950'erne mistede socialdemokraterne det absolutte flertal i nogle kommuner - efter Henning Grelles mening fordi modstanden mod høje skatter slog igennem, længe før Mogens Glistrup kom på banen. Samtidigt meldte andre arbejderpartier sig på banen, og fra den modsatte fløj tog Fremskridtspartiet, senere Dansk Folkeparti, sammen med Venstre mange socialdemokratiske stemmer. Borgerlister bød sig til, og en række fagforeninger valgte en anden partifarve end den socialdemokratiske.

I begyndelsen af 1990'erne forsvandt de lokale fællesorganisationer, som bl. a. havde koordineret den faglige og den politiske indsats. LO's amter og sektioner skulle overtage denne opgave. Men det var endnu et skridt væk fra den meget tætte forbindelse mellem de to traditionelle sider af arbejderbevægelsen.

Henning Grelle mener ikke, at den politiske interesse automatisk vokser ud af den faglige. På den anden side kan den blive vakt gennem fagligt arbejde, som også giver god politisk træning. Under alle omstændigheder er det meget uheldigt, hvis fagligt engagerede socialdemokrater fravælger politik for at undgå kompromis'er, mener han.

- Vi skal da være med og ikke, som venstrefløjen, sidde tilbagelænet og vente på Godot eller Paradis, siger Henning Grelle.

Fremtidsforsker: Afstanden øges

Men det er et frømt ønske. Afstanden mellem det faglige og det politiske vil vokse de kommende år, spår forskningschef ved Institutet for Fremtidsforskning Steen Svendsen. Han har været med til at opstille forskellige scenarier for LO's fremtid og siger:

- Fagforeningerne skal i stigende grad ud og forklare, hvad de kan tilbyde medlemmerne, og spørge, hvad de ønsker. For der er jo ikke længere nogen arbejderklasse i Danmark eller noget bestemt arbejderparti. Samfundet er meget opdelt og under konstant hurtig forandring. Derfor har den enkelte frit valg på alle hylder. Også fagforeningerne er kommet ud i en hård konkurrence om den enkeltes opmærksomhed og tilslutning.

Den udvikling betyder ikke nødvendigvis, som Steen Svendsen ser det, at fagforeningerne bliver afpolitiseret og samler sig helt om at være forsikringsforetagender eller serviceorganer for det enkelte medlem. Men det kan være, at LO går ind på andre politik-områder end dem, der er dominerende på den socialdemokratiske dagsorden - som f.eks. gen-teknologiens betydning for ansættelser el. lign.

Arbejdsevne og rummelighed

Som en del af den nye førtidspensionsreform skal arbejdspladserne nu se på den enkeltes arbejdsevne. Det er medarbejdernes evner frem for sygdom, der skal i fokus. Det rummelige arbejdsmarked begynder ude på den enkelte arbejdsplads - der er her, man kan give kollegerne en ny chance. LO har netop udgivet et hæfte, der viser, hvordan man kan omsætte de fine intentioner om arbejdsevne til handling. Skridt for skridt viser hæftet, hvordan man blandt andet som tillidsvalgt kan arbejde med at fastholde medarbejdere og integrere dem, der ikke allerede har en plads på arbejdsmarkedet.

Pointen er, at vi ikke skal være så bange for at tale om sygefravær og årsagerne til det. Tværtimod kan det være en hjælp, at arbejdspladsen tager den syge alvorligt og enten finder et job, der passer til arbejdsevnen, eller tilbyder en eller anden form for opkvalificering. I længden har ingen gavn af, at sygdom er en privat sag.

Processen er ikke uden problemer. Derfor peger hæftet også på de kritiske spørgsmål, der kan komme fra ledelsen og kollegerne. Og det fortæller, hvordan man kan hente hjælp uden for arbejdspladsen, hvis det er nødvendigt.

Hæftet hedder "Arbejdsevne – vejen til et rummeligt arbejdsmarked. Inspiration og vejledning til tillidsvalgte." Det har varenummer 4117 og kan fås ved henvendelse til LO's pjecebestilling, tlf. 35 24 60 10.

Kommende aktiviteter

15/3	Arbejdernes Landsbanks generalforsamling i Tivolis Koncertsal
17/4	Dagmøde vedr. almen uddannelse - Odense Congress Center
3/5	LO-amtsformandmøde i LO
30-31/5	LO's arbejdsmarkedspolitiske landskonference på Hotel Marienlyst, Helsingør
15-16/6	LO Skolekontakts landsmøde på Roskilde Højskole

Ungdoms-raid om kultur i TV og i virkeligheden

Fold dig ud som kunstner, fyr op under Pia Kjærsgaard eller sig din ærlige mening om »Big Brother«!

Alt er muligt, når LO's ungdomsprojekt Mindscope sætter kulturen til debat ved et Future Raid i København i weekenden 30. marts til 1. april. Det sker i Musikhuset Vega - det tidligere Folkets Hus - på Enghavevej, Vesterbro, og formålet er at komme hele vejen rundt om kultur-temaet i alle dets former.

Deltagerne får selv mulighed for at udtrykke sig ved hjælp af træ, metal, farver eller madkunst. En verdensgøgler kommer også forbi, og anmelderen Niels Frid-Nielsen vil tage diskussionen op om »Baren« og de mange andre TV-programmer, og hvad de gør ved alle os, der bruger vores tid på at kigge med.

Et særligt indslag sætter fokus på dansk kultur og danskhed i almindelighed. Her er det, Dansk Folkepartis leder er inviteret til at komme med et provokerende bidrag, som kan få gang i meningsudvekslingen.

Som altid er det gratis at deltage i et Future Raid, og der gives tilskud til transporten for unge under 30 år, der er medlemmer af en fagforening inden for LO.

Savage Rose hylder arbejder-kvinder

»Pigestemmer« er titlen på en ny CD, hvor den danske musikgruppe Savage Rose hylder den indsats, som de ikke-faglærte kvinder har gjort i industrien og på serviceområdet op gennem det 20. århundrede.

CD'en er udgivet i anledning af Kvindeligt Arbejderforbunds 100 års jubilæum, som blev fejret den 5. marts - dagen før åbningen af forbundets ordinære kongres i Falkoner Centret.

Bag Savage Rose står Anisette og Thomas Koppel, som har ønsket, at overskuddet ved salget af CD'en skal gå til Mødrehjælpens projekt for teenage-mødre.

Tilmelding sker ved henvendelse til Mindscope, tlf. 75 45 44 97, eller gennem den lokale fagforening.

»Pigestemmer« koster 39,50 kr. inkl. porto og kan bestilles hos Kvindernes Fagblad, Appelbys Plads 5, 1411 København K., tlf. 32 83 83 83. CD'en kan også købes ved at indbetale beløbet på giro nr. 629 55 68.

Månedens indlæg

Venstre-oplæg bidrager ikke til at styrke integrationen

Af LO-sekretær Marie-Louise Knuppert

Smertegrænsen er nået på udlændinge-området - men Venstre vil gå endnu længere og bl.a. forringe retssikkerheden for asylansøgere

Venstre kom i sidste uge med et nyt udspil på flygtninge/indvandrerområdet, der især er rettet mod asylprocedurerne. De stramninger, Venstre ønsker, går på en yderligere skærpelse af en række bestemmelser i udlændingelovgivningen.

Da denne lovgivning senest blev revideret for netop et år siden, var det LO's holdning, at man nu var gået så langt, som det overhovedet kan lade sig gøre inden for rammerne af de internationale menneskerettighedskonventioner, men også i forhold til almindelig anstændighed. Sagt med andre ord mener vi faktisk, at smertegrænsen er nået med vores nuværende lov.

Det skal naturligvis ikke hindre os i løbende at justere forskellige detaljer i lovgivningen, fordi virkeligheden jo ændrer sig over tid. Nogle problemer bliver løst, og nye kommer til.

Venstres udspil kan vi imidlertid ikke bruge til noget, og det skyldes, at de begrundelser, som gives for de enkelte forslag, er enten misvisende, manipulerende eller direkte forkerte. Således hævder Venstre i sit udspil bl.a. at »vi hvert år modtager flere udlændinge, end vi kan magte«, og at » Danmark er præget af en ukontrolleret indvandring«.

Nu er der vel ikke noget objektivt mål for, hvad vi kan magte, men Venstres synspunkt harmonerer i hvert fald ikke med erhvervslivets ønske om fri indvandring af hensyn til arbejdsmarkedets behov.

Realiteten er, at vi i Danmark har haft stop for indvandring siden 1973. I 1999 søgte knap 7.000 personer asyl - af dem fik 4.500 opholdstilladelse. Ud af de knap 10.000 familiesammenføringer i 1999 blev kun de 3.500 familiesammenført til gruppen af flygtninge og indvandrere - en stor del af dem var børn.

Det er endvidere bemærkelsesværdigt, at partiet Venstre, som til daglig gør sig til talsmand for, at retssikkerheden skal være højt prioriteret, tilsyneladende ikke finder, at dette gælder for asylansøgere, som - uanset at der kan være »fupansøgere« iblandt - netop har særlig brug for den.

Endnu mere bemærkelsesværdigt er det, at Venstre tilsyneladende er indstillet på at anvende det retlige EU-forbehold til at skabe regler, der gør det betydelig vanskeligere at opnå bl.a. familiesammenføring i Danmark, end det tegner til at blive tilfældet i resten af EU. Det er ikke svært at forestille sig, hvad de øvrige EU-lande vil mene om det.

Man skal langt ned i teksten for at finde konstruktive udsagn, der kan medvirke til at lette integrationen på arbejdsmarkedet. Det kunne f.eks. handle om mere individuelle og mere smidige integrationsforløb samt en lettere adgang til meritoverførsel, det vil sige godkendelse af uddannelser taget i udlandet. Men noget sådant må man lede forgæves

efter i Venstres plan.

Alt i alt er der efter LO's opfattelse tale om et - ubehageligt - valgpolitisk oplæg, som søger at skaffe stemmer på bekostning af en gruppe mennesker, hvoraf en stor del er i en reel udsat position.

Efter LO's opfattelse bør de væsentligste politiske initiativer på udlændingeområdet fokusere på en bedre integration, særlig på arbejdsmarkedet. Venstres udspil bidrager desværre ikke hertil.